

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Факультет Педагогічний

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва
зображувальною діяльністю дітей**

Освітня програма «Дошкільна освіта»

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Галузь знань 01 «Освіта» / «Педагогіка»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ - 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною діяльністю дітей
Викладач	Кандидат педагогічних наук, доцент Борин Галина Василівна
Контактний телефон викладача	0673437860
Е-mail викладача	boryngv@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	90 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?
Консультації	Очні консультації за розкладом
2. Анотація до курсу	
<p>Програма курсу «Основи образотворчого мистецтва з методикою керівництва зображувальною діяльністю дітей» має тематичну структуру і сконцентрована на тому, що широкий діапазон діяльності педагога-вихователя зумовлює високий рівень його професійної підготовки, яка включає: знання, вміння й навички щодо керівництва зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку. Актуальність вивчення дисципліни зумовлена необхідністю формування у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти системи педагогічних знань, умінь і навичок та готовності до їх практичного використання у процесі художньо-естетичного виховання і різнобічного розвитку дітей дошкільного віку засобами образотворчого мистецтва; оволодіння здобувачами освіти сучасними методами організації образотворчої діяльності дітей на різних етапах дошкільного дитинства. Зміст курсу передбачає спрямованість на формування готовності майбутніх педагогів до естетичного сприймання творів образотворчого мистецтва; усвідомлення сутності образотворчої діяльності дітей та її ролі в духовному становленні особистості; розуміння соціальної ролі педагога у формуванні духовної культури дитини. Програмою дисципліни передбачено низку форм роботи зі студентами: лекції, семінарські та практичні заняття і різноманітні творчі завдання для практичної та самостійної роботи. Семінарські та практичні заняття є логічним продовженням лекцій. Їхня мета: поглиблення, розширення, еталізування знань, якими студенти опанували під час лекцій; перевірка якості їх засвоєння, володіння здобувачами освіти практичними вміннями та навичками безпосередньої роботи з дітьми.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Метою курсу є ознайомлення студентів з основами образотворчого мистецтва, особливостями формування у дітей дошкільного віку інтересу до різних видів образотворчої діяльності, розвитку їхніх творчих здібностей; оволодіння сучасними методами організації образотворчої діяльності дітей на різних етапах дошкільного дитинства. Основними завданнями є: обґрунтувати сутність методологічних засад курсу; формувати у студентів уявлення про форми, методи та прийоми навчання дітей раннього та дошкільного віку різним видам образотворчої діяльності в ЗДО та поза його межами; розкрити анатомо-фізіологічні особливості образотворчої діяльності дітей дошкільного віку та ознайомити з психологічними передумовами, що зумовлюють готовність дошкільників до естетичного сприйняття творів образотворчого мистецтва; формувати уявлення студентів про види і жанри образотворчого мистецтва; сприяти удосконаленню художньо-зображувальних умінь здобувачів освіти в галузі живопису, скульптури, аплікації, конструювання; навчити виготовляти різноманітні наочно-методичні посібники для дітей, складати конспекти занять з різних видів образотворчої діяльності; спонукати до оволодіння знаннями про особливості розвитку у дітей раннього й дошкільного віку образотворчих здібностей та шляхи формування творчості в їх образотворчій діяльності; спонукати майбутніх вихователів ЗДО до самоосвіти та творчого підходу у професійній діяльності.</p>	
4. Компетентності	
<p>Здобувач освіти оволодіває такими компетентностями:</p> <p>КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення</p>	

суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КС-1. Здатність працювати з джерелами навчальної та наукової інформації.

КС-2. Здатність до розвитку в дітей раннього і дошкільного віку базових якостей особистості (довільність, самостійність, креативність, ініціативність, свобода поведінки, самосвідомість, самооцінка, самоповага).

КС-7. Здатність до національно-патріотичного виховання дітей раннього і дошкільного віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста; інтерес і повага до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів).

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-13. Здатність до організації і керівництва ігровою (провідною), художньо-мовленнєвою і художньо-продуктивною (образотворча, музична, театральна) діяльністю дітей раннього і дошкільного віку.

КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками.

КС-20. Здатність до самоосвіти, саморозвитку, до безперервності в освіті для постійного поглиблення загальноосвітньої та фахової підготовки, перетворення набуття освіти в процес, який триває впродовж усього життя людини.

5. Результати навчання

ПР-01. Розуміти і визначати педагогічні умови, закономірності, принципи, мету, завдання, зміст, організаційні форми, методи і засоби, що використовуються в роботі з дітьми від народження до навчання у школі; знаходити типові ознаки і специфіку освітнього процесу і розвитку дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-02. Розуміти, описувати й аналізувати процеси розвитку, навчання та виховання дітей раннього і дошкільного віку з використанням базових психологічних і педагогічних понять та категорій.

ПР-04. Розуміти і визначати особливості провідної – ігрової та інших видів діяльності дітей дошкільного віку, способи їх використання в розвитку, навчанні і вихованні дітей раннього і дошкільного віку.

ПР-07. Планувати освітній процес в закладах дошкільної освіти з урахуванням вікових та індивідуальних можливостей дітей раннього і дошкільного віку, дітей з особливими освітніми потребами та складати прогнози щодо його ефективності.

ПР-15. Визначати завдання і зміст різних видів діяльності дітей раннього і дошкільного віку на основі програм дошкільної освіти та знань про культурно-історичний досвід українського народу, загальнолюдські культурні та етико-естетичні цінності.

ПР-20. Враховувати рівні розвитку дітей при виборі методик і технологій навчання і виховання, при визначенні зони актуального розвитку дітей та створенні зони найближчого розвитку.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу – 180 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	24
семінарські заняття / практичні / лабораторні	36
самостійна робота	120

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий		
Сьомий	Дошкільна освіта	Четвертий	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Літерату- ра	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Психолого-педагогічні основи образотворчої діяльності дітей дошкільного віку					
Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку та психологічні механізми розвитку образотворчої діяльності	Лекція (2 години), практичне заняття (2 години)	1, 5, 6, 14,18, 19	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максима-льна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
Тема 2. Поняття про художньо-творчі здібності та їх розвиток у дітей дошкільного віку	Лекція (2 години), практичне заняття (2 години)	1, 5, 14, 18, 19	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максима-льна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
Тема 3. Оволодіння дітьми дошкільного віку основами художньої творчості	Лекція (2 години), практичне заняття (2 години)	5, 6, 10, 14, 18	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максима-льна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
Тема 4. Розвиток у дітей здібностей до сприймання краси	Практичне заняття (2 години)	3, 4, 14, 18, 19	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максима-льна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
Змістовий модуль 2. Педагогічні умови опанування дітьми дошкільного віку основами образотворчої діяльності					
Тема 5. Ознайомлення дітей дошкільного віку з видами образотворчого мистецтва	Лекція (2 години), практичне заняття (2 години)	5, 6, 17, 14, 18	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максима-льна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Форми навчання дітей образотворчій діяльності	Лекція (2 години), практичне заняття (2 години)	6, 9, 14, 13, 18, 19	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максима-льна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Методи та прийоми розвитку дитини в образотворчій діяльності.	Лекція (2 години), практичне заняття (2 години)	5, 6, 14, 18, 20	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань	Максима-льна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом

			(2 години)		
Тема 8. Художньо-естетичний розвиток дитини раннього віку	Практичне заняття (2 години)	3, 4, 9, 11, 14, 18, 19	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максимальна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
Тема 9. Планування образотворчої діяльності в ЗДО	Практичне заняття (2 години)	4, 9, 12, 14, 18, 19	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максимальна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
Змістовий модуль 3. Методика керівництва зображувальною діяльністю дітей дошкільного віку					
Тема 10-11. Малювання як провідний вид діяльності дітей з образотворчого мистецтва	Лекція (2 години), практичне заняття (4 години)	10, 16, 14, 18, 19, 21	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максимальна оцінка - 10	До наступного заняття за розкладом
Тема 12. Методи педагогічного супроводження занять з ліплення	Лекція (2 години), практичне заняття (2 години)	2, 4, 6, 14, 18	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максимальна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
Тема 13. Аплікація як вид образотворчої діяльності дітей	Лекція (2 години), практичне заняття (2 години)	13, 14, 18	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максимальна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
Тема 14. Конструювання як вид образотворчої діяльності дітей	Лекція (2 години), практичне заняття (2 години)	5, 8, 14, 18, 19, 20, 23	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максимальна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
Змістовий модуль 4. Розвиток особистості дитини засобами образотворчої діяльності					
Тема 15. Варіативні програми навчання дітей образотворчій діяльності.	Практичне заняття (2 години)	1, 14, 18, 19	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максимальна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
Тема 16. Педагогічна підтримка обдарованих дітей.	Лекція (2 години), практичне заняття (4 години)	5, 8, 14, 18	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максимальна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом

Тема 17. Спільна робота дошкільного навчального закладу та сім'ї з питань розвитку дитини засобами образотворчого мистецтва	Лекція (2 години), практичне заняття (2 години)	3, 4, 14, 18, 19	Практична Опрацювання теоретичних питань, виконання практичних завдань (2 години)	Максимальна оцінка - 5	До наступного заняття за розкладом
---	---	------------------	---	------------------------	------------------------------------

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Вид контролю – залік (семестр 4). Максимальна оцінка – 100 балів (оцінки за практичні заняття - 50 балів, контрольну роботу - 15 балів, самостійну роботу - 20 балів, тести - 15 балів).</p> <p>Вид контролю – екзамен (семестр 5). Максимальна оцінка – 100 балів: 50 балів протягом семестру (поточна успішність, підготовка індивідуальних творчих завдань, тести, контрольна робота) та 50 балів за екзамені:</p> <p>“відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв’язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв’язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв’язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв’язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв’язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв’язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	Контрольна робота, що складається з двох теоретичних та двох практичних завдань, тести.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка – 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

8. Політика курсу

Політика курсу передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю; опрацювання теоретичного матеріалу, виконання індивідуальних творчих завдань; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Засвоєння пропущеної теми з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог

кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо). Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні незадовільні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

9. Рекомендована література

1. Базовий компонент дошкільної освіти. Дошкільне виховання. 2012. №3. С. 1–25.
2. Борин Г. В. Художньо-естетичний розвиток дітей: навчально-методичні рекомендації для проведення практичних занять студентів спеціальності “Дошкільна освіта” : [текст] ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Івано-Франківськ. 2019. 56 с.
3. Борин Г. В. Художня праця: навчально-методичні вказівки для проведення практичних занять студентів спеціальності. “Дошкільна освіта”. Івано-Франківськ: Вид-во Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника, 2011. 89 с.
4. Гавриш Н. Сучасне заняття: формальні, змістові, та структурні ознаки/ Дошкільне виховання. 2007. №8. С. 10– 13.
5. Гнатюк, М. Образотворче і декоративно-прикладне мистецтво [Текст]: навч.-метод. посібник. ч. 1/ Ів.-Франківськ : ЯРИНА, 2016. 196 с. – ПНУ. – 30,00 85.12(4Укр) Г 56
6. Гураш Л. Конструктивна діяльність дворічних. Дошкільне виховання/ №1 2008. С.28.
7. Дронова О. О. Дитячий малюнок як засіб збагачення педагогічної компетентності батьків// Вісн. Глухів. держ. пед. ун-ту. Серія: Педагогічні науки. Вип. 2. Глухів: ГДПУ, 2013. С. 45-50.
8. Дронова О. О., Мезіна О. О. Діагностика та корекція внутрішньо-сімейних стосунків засобами дитячого малюнка// Гуманізація навчально-виховного процесу: 36. наук, праць. Вип. ІХ / Заг. ред. Л. Л. Льогенського, В. І. Сипченко. Слов'янськ, 2010. С. 126-130.
9. Дубина Л. Фантазуємо разом. Дошкільне виховання. 2015. №2. С. 16–17.
10. Дядищева В.М. Навчи мене малювати. Альбом № 1. Тернопіль: Мандрівець. 2008. 56 с.
11. Киреченко Н., Науменко Т. Виховує мистецтво. Дошкільне виховання. 2016. №5. С. 6 – 7.
12. Комарова Т. С. Образотворча діяльність в дитячому садку. Харків, 2007. 176 с.
13. Котляр, В. П. Основи образотворчого мистецтва. Методика художнього виховання дітей [Текст]: навч. Посібник. К. : Кондор, 2006. 200 с. – 25,00 74.200.54 К 73 кільк.прим.: 1 (Педагог. – 1)
14. Ланіна І. В. Образотворче мистецтво для дошкільнят. Харків, 2014. 96 с.
15. Ликова І. О. Програма художнього виховання, навчання й розвитку дітей 2-6- років «Кольорові долоньки». Харків, 2007. 128 с.
16. Ляльки зі шкарпеток . Джміль, 2013, № 1, С. 14-15.
17. Нетрадиційні техніки в малюванні зими». Дошкільне виховання, 2009, № 12, С. 16-17.
18. Онищенко А. Ліпимо з тіста. Дошкільне виховання. 2012. №6. С. 24–25.
19. Образотворче мистецтво з методикою викладання в дошкільному навчальному закладі [Текст] : підручник / за ред. Г. В. Сухорукової. К. : Слово, 2010. 376 с. : іл. – 84,00 74.102я73 О23
20. Сухар В.Л. Конструювання в ДНЗ. Х.: «Ранок», 2016, - 176 с.
21. Терещенко О. П. Розвиток творчості старшого дошкільника в образотворчій діяльності. Київ, 2009. 112 с.
22. Туманов, І. М. Рисунок. Живопис. Скульптура: теоретико-методологічні основи комплексного навчання [Текст]: навч. посіб. Львів : Аверс, 2010. 496 с. – 200,0085.0 Т 83 кільк.прим.: 4 (ХудГраф. – 4)
23. Художники з грядки. Джміль, 2010, № 3, С. 7-9.